



Cal Pujolet

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carena del Cellers - Raval del Pujolet
Alçada: 363

Coordenades:

Latitud: 41.65185
Longitud: 1.89258
UTM Est (X): 407787
UTM Nord (Y): 4611715

Classificació

Número de fitxa 08179 - 363
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Parcialment enfonsada.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A001000210000OS
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 22/05/2019 - 02:00

Descripció

Cal Pujolet és una caseta del Cellers situada al Raval del Pujolet, a la carena del Cellers, entre el vessant hidrogràfic dret del torrent del Pujolet i l'esquerre del torrent de les Pasteres. L'accés es fa des del Cellers pujant pel camí que s'enfila cap a la carena tot i que més llarg, també es pot fer des del camí de les Llobatoners. Un cop passada una gran bassa closa per un filat (bombers), al bell mig d'un oliverar hi ha les restes de Ca l'Andreu, que cal deixar enrere en direcció sud-oest, a una cinquantena de metres.

Es tracta d'una construcció de planta rectangular, de planta baixa, pis i golfes. La coberta a dues aigües ha desaparegut, però el carener era perpendicular a la façana principal, orientada a llevant. La teulada estava construïda amb lloses de pedra planera. El paredat és de pedra calcària poc o gens treballada collada amb morter de calç, amb els murs interiors de l'habitatge en part arrebossats. La façana principal presenta tres eixos de simetria; a la planta pis, tres obertures amb muntants, llinda i ampit que sobresurt de pedra ben carejada. Al centre, la porta principal que reuneix les mateixes característiques. Destaca a mà dreta d'aquesta una finestra que encara conserva la data gravada a la llinda de la seva construcció, amb l'any 1820. A l'interior, només es conserva la planta baixa amb algun tinell encastat al mur i a mà esquerra, el forn de pa, del qual destaca la pedra retallada de la boca i la volta interior feta de maó refractari. Al dessota d'aquest espai, hi ha un celler al qual s'hi accedeix per una desena de graons de pedra estrets, situada a mà dreta del forn de pa. És de volta de canó totalment de pedra. Al fons destaca un cup d'1,50 m de costat amb rajols vidriats a l'interior que sembla haver servit per emmagatzemar l'oli. I a mà dreta mateix, es localitza una caixa quadrangular (correspon a una tina annexada a la façana de ponent). Tot i que l'accés es pot fer per dins la casa, les botes s'entraven per un portal de pedra que per l'exterior és motllurada. A mà dreta de la façana principal hi ha una segona tina, de planta circular i d'altres que estan situades a la part del darrere de la casa, totalment impossible d'accedir-hi degut a la vegetació.

Al davant de la façana principal no hi ha era. El poc espai que hi ha es destina a altres edificis més petits que com la casa, el seu interior està envaït per la vegetació i a mà dreta mateix s'ha localitzat la cisterna i la bassa feta tota ella de pedra amb els murs interiors atalussats.

Història

Aquesta casa forma part d'un petit veïnat conegut amb el nom de Raval del Pujolet. El componen cinc casetes construïdes en terres del Cellers pels volts del segle XVIII i principis del XIX: Can Pau Cellers, Cal Jep, Ca l'Andreu, Cal Pujolet i una mica més al sud la Caseta. Per tal de que un cop les famílies establertes, poguessin treballar la terra, en part oliverars, ametllers i, sobretot, vinyes i poder fer el vi directament a les tines. De fet, segons ens explica l'actual propietari del mas, "com que abans es tenien molts fills, i era època de misèria, el pare, per comptes de fer-los fora perquè s'espavilessin els va cedir tres hectàrees de terreny a cadascun on construir-hi una caseta i sembrat. La misèria era tal que fins i tot estava establert que la burra la podien dur a pasturar a un camp de jonça per torns, però si aquesta tenia un burret, ja no hi podia anar perquè llavors calia alimentar dues boques".

El creixement de la població al llarg dels segles XVIII i XIX i l'exportació de vi i aiguardent cap a Amèrica i nord d'Europa va provocar una expansió ràpida del cultiu de la vinya. Fins els anys quaranta del segle XIX, després de la Guerra del Francès Catalunya estava en plena crisi agrària. En aquesta època els cultius predominants eren el blat, l'olivera i la vinya a les zones més planeres i, més amunt, la civada, el sègol i l'ordi, a més del cultiu de la patata. El motor d'expansió de l'economia va ser certament l'augment progressiu de la vinya.

Els propietaris, varen començar a desforestar indrets fins llavors erms o boscosos, construint terrasses amb marges de pedra seca en indrets de fort pendent ocupant així tots els vessants de turons, muntanyes i torrents i rieres. Aquestes noves vinyes, sovint allunyades no les conreava directament el propietari del mas o d'aquella peça de terra sinó que les cedia mitjançant un contracte de rabassa morta a petits pagesos.

Alguns rabassaires varen construir tines enmig de les vinyes i al voltant dels masos per evitar que comences una fermentació incontrolada si el trasllat durava massa temps. Però en altres indrets com en el cas del

Raval del Pujolet s'hi van construir petites masies amb varies tines que permetien l'establiment amb la família. Amb l'atac de la fil·loxera, el raval es va anar abandonant.

El Cellers, documentat ja al segle XV és un mas encara avui dia amb gran quantitat de terres que es localitzen tant en el municipi de Rellinars com en el veí de Castellbell i el Vilar. La majoria de les possessions eren cultivades de vinya i per tant aquesta era l'activitat principal de la masia. L'estrall de la fil·loxera va comportar que part de les terres es deixessin de cultivar; en elles hi ha crescut bosc i matollar. Les altres es varen plantar de vinya i la propietat es dedicà a la producció d'oli fins l'any 1956, on una gran glaçada va acabar amb els oliverars i actualment la majoria de terres són ermes, ocupades pel matollar i el bosc. El topònim Cellers prové de la propietat per on transcorre, també conegut al municipi de Castellbell i el Vilar com a Sallés. Carles Cornadó, estudiós de la toponímia d'aquest municipi i altres municipis veïns, en el seu bloc sobre topònims ens diu que Sallés deriva del mot Cellers, que s'aplica a un indret o lloc, generalment subterrani on es conserva el vi. Deriva del llatí cellarium, que vol dir rebost i que en català prengué el sentit d'estança subterrània o fonda per al vi i també el sentit de graner.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de masies i cases rurals; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com/>

<http://naturaipetra.blogspot.com/2010/09/raval-del-pujolet-rellinars.ht...>

